

הכשרת מקוה פסול (בגלל מים שאובים) בהוצאת מלואו ועוד או עד שיתחשב

משנה מקוואות ג/ב – וכ"פ שו"ע כא

הבור שבחצר (שאיין בו ארבעים סאה) ונפלו לו שלשה לוגין לעולם הוא בפסולו (אפילו שנכנסו אח"כ למקוה מים כשרים) **עד שיצא ממנו מלואו ועוד** (=מים שהיו בו בתחילה ועוד דבר מועט כדי למעט מג' לוגין).

היינו: מחשבים כאילו כל המים שצפים ויוצאים החוצה כולם הם מן הראשונים שהיו בתחילה (המים הפסולים).

משנה מקוואות ג/ג – וכ"פ שו"ע ב

בור שהוא מלא מים שאובין והאמה¹ נכנסת לו ויוצאה ממנו - לעולם הוא בפסולו **עד שיתחשב שלא נשתייר מן הראשונים שלשה לוגין**.

היינו: מחמירים ולא מחשבים את כל המים שיוצאים החוצה שכולם הם מן הראשונים, אלא עורכים חישוב מסויים.

מהו החישוב שעורכים? אפשרות 1: חישוב יחסי [לפי היחס בין המים שהיו בבור בהתחלה לבין המים מהאמה שנכנסו לאחר מכן], אפשרות 2: חישוב שווה [מחצה על מחצה, ללא תלות ביחס בין כמות המים שבבור לכמות המים שנכנסת מהאמה].
אפשרות 1 מחמירה יותר כאשר המים שנכנסו מהאמה מרובים מהמים שבבור, ואפשרות 2 מחמירה יותר כאשר המים שבבור מרובים מהמים שנכנסו מהאמה, וכתב הש"ך דאזלין הכא והכא לחומרא.

מדוע במקרה הראשון הדין הוא "עד שיצא ממנו מלואו ועוד" ובמקרה השני "עד שיתחשב וכו"?

במקרה הראשון – המים שבבור היו מים כשרים, אלא שנפסלו בג' לוגין מים שאובין [ולכן מן הדין היה מספיק לשער בכדי חשבון עד ג' לוגין אלא דלחומרא בעי בכדי מילואו ועוד (דהיינו מ' סאה) והלכך רואין שלא יצאו רק המים שנפסלו ולא משערינן לפי חשבון לומר שיצאו ג"כ מי הגשמים הכשרים שירדו לבסוף].

במקרה השני – כל המים שהיו בהתחלה בבור היו מים שאובים [ולכן מעיקר הדין לעולם הוא בפסולו עד שיתחשב וכו'].
_____

¹ ש"ך: פירש הר"ש דהיינו אמה של מי גשמים, ופירש ב"י דאילו מעיין היה מטהר השאובים שבבור בכל שהוא כדלעיל סעיף י"א ("מקוה מים שאובים שהמשיכו עליו מי מעיין אפילו מי המעיין מועטים המועטים של מעיין מטהרין את השאובים המרובין"), ומיירי שאין באמה מ' סאה דא"כ הרי הבור נטהר בהשקה כדלקמן סעיף נ"ב.

דינים נוספים

שו"ע כב:

היה המקוה חסר ג' לוגין, ונפלו לו ג' לוגין מים שאובים, לעולם הוא בפיסולו עד שירבו עליו מי גשמים או שישטפו עליו מים כשרים עד כדי שנשער שנפלו עליו **כמלואן הראשון ועוד**, שהמים הבאים עליו דוחין את המים שבתוכו ומוציאין אותן.

היה המקוה פחות, ואפילו קורטוב, ונפלו עליו מים שאובין פחות מג' לוגין והשלימוהו, לא פסלוהו ולא הכשירוהו (וכמאן דליתנהו דמי); כיצד, הרי הוא בפיסולו עד שירדו עליו מי גשמים או שישטפו כשיעור המים שהיה חסר. נפלו עליו מי גשמים כשיעורן, הרי זה כשר.

ש"ד: ודוקא במים כשרים (לא פסלוהו), אבל **במים טמאים** כל שחסר מהמקוה יותר מקורטוב כתב **הרמב"ם** דפסלוהו אא"כ רבו עליו אח"כ מי גשמים, מיהו **הראב"ד** **והר"ש חולקים** דבכל ענין פחות מג' לוגין אין פוסלין המקוה, וכן נראה דעת המחבר.

היה חסר אפילו קורטוב, ונפלו לתוכו שלשה לוגין מים, פסלוהו והרי הוא בפיסולו עד שיצא ממנו **מילואו ועוד**.

רמ"א: ודוקא בג' לוגין שאובין מכשרינן בכהאי גוונא, אבל אם היתה כולה שאובה אפילו נתן עליה עד שיצאו כדי מילואה ועוד, לא מהני אלא מחשבין המים היוצאין לפי ערך הכשרים והפסולים.